
Standpunt over zelfstandigen, DGA's en de Wtta

14 oktober 2026

Zelfstandigen horen niet via voorlichting alsnog in de Wtta

Aanleiding

Comité ZZP vraagt de Nederlandse Autoriteit Uitleenmarkt en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de passages over zelfstandigen en DGA's op Toelatinguitleenmarkt.nl te heroverwegen en, zolang hierover geen juridische duidelijkheid bestaat, te verwijderen.

De Wtta is tot stand gekomen om misstanden bij het ter beschikking stellen van arbeidskrachten tegen te gaan. Dat doel ondersteunen wij.

Maar de wet mag niet via voorlichting een veel bredere werking krijgen waardoor zelfstandige ondernemers en DGA's uit voorzorg in een kostbaar toelatingsstelsel terechtkomen.

De Wtta treedt op 1 januari 2027 in werking; handhaving van de toelatingsplicht begint op 1 januari 2028. De aanmeldperiode voor de overgangsregeling begint al op 1 november 2026.

Dit position paper gaat over de gevolgen van de Wtta voor zelfstandig professionals zonder personeel die zelf opdrachten uitvoeren, zowel rechtstreeks als via hun eigen bv waarvan zij directeur-grotaandeelhouder (DGA) zijn.

Leiding en toezicht is niet hetzelfde als werknemerschap

In de huidige voorlichting wordt sterk aangesloten bij de vraag of bij de opdrachtgever sprake is van leiding en toezicht.

Dat is bij terbeschikkingstelling van arbeidskrachten een belangrijk criterium. Maar bij de beoordeling van zelfstandig ondernemerschap ligt de juridische werkelijkheid genuanceerder.

Sinds Deliveroo en de daaropvolgende rechtspraak van de Hoge Raad weten we dat alle omstandigheden van het geval in samenhang moeten worden beoordeeld. Ondernemerschap is daarbij een volwaardige omstandigheid.

Het kan zelfs voorkomen dat twee mensen hetzelfde werk voor dezelfde opdrachtgever verrichten, terwijl de ene arbeidsrelatie vanwege het ondernemerschap van de werkende geen arbeidsovereenkomst is en de andere wel. Daarom kan niet zonder meer vanuit één element uit de

feitelijke arbeidsrelatie de stap worden gemaakt naar: leiding en toezicht → terbeschikkingstelling → Wtta-toelatingsplicht.

Een zelfstandige is geen uitzendbureau

Een zelfstandig professional die via zijn eigen onderneming of BV een opdracht uitvoert, heeft een fundamenteel andere positie dan een uitzendonderneming die arbeidskrachten ter beschikking stelt.

Toch kan de huidige voorlichting de indruk wekken dat een zelfstandige of DGA zich uit voorzorg bij de NAU zou moeten laten toelaten wanneer bij de opdrachtgever elementen van leiding of toezicht aanwezig zijn.

Dat heeft verstrekken consequenties.

Het toelatingsstelsel brengt inspecties, administratieve verplichtingen, aanvraag- en registerkosten en mogelijk een aanzienlijke waarborgsom met zich mee.

Voor een individuele zelfstandig professional is dat geen geringe complianceverplichting, maar potentieel een feitelijke toetredingsbarrière.

Bovendien is nieuwe wetgeving over zelfstandigen onderweg

Tegelijkertijd ligt de Zelfstandigenwet voor.

Die wet probeert juist duidelijker vast te leggen wanneer iemand aantoonbaar zelfstandig ondernemer is. Daarbij wordt gekeken naar de ondernemer én naar de concrete arbeidsrelatie.

Het zou zeer onwenselijk zijn wanneer de ene wetgever probeert meer duidelijkheid en ruimte voor aantoonbare zelfstandigheid te creëren, terwijl een ander toelatingsstelsel dezelfde zelfstandige via een andere juridische route alsnog behandelt alsof hij arbeidskrachten ter beschikking stelt.

Dat vraagt eerst om juridische samenhang.

Ons verzoek

1. Verwijder voorlopig de passages waarin zelfstandigen en DGA's als mogelijk toelatingsplichtig worden gepresenteerd.
2. Maak expliciet onderscheid tussen het ter beschikking stellen van arbeidskrachten en het persoonlijk uitvoeren van een opdracht door een zelfstandig ondernemer, al dan niet vanuit een eigen BV.
3. Stem de voorlichting over de Wtta af op de kwalificatierechtspraak van de Hoge Raad en op de ontwikkeling van de Zelfstandigenwet.
4. Voorkom dat zelfstandigen uit angst voor boetes of onzekerheid vrijwillig een kostbaar toelatingsstelsel binnenstappen dat primair voor uitleners van arbeidskrachten is ontworpen.
5. Betrek zelfstandigenorganisaties bij de formulering van nieuwe voorlichting over de grens tussen zelfstandige opdrachtverlening en terbeschikkingstelling van arbeidskrachten.

Tot slot

Comité ZZP ondersteunt handhaving tegen schijnconstructies en tegen ondernemingen die feitelijk werknemers ter beschikking stellen maar proberen de regels voor de uitleenmarkt te ontwijken.

Maar bestrijding van schijnconstructies mag niet betekenen dat echte zelfstandigen voor de zekerheid als uitzendbureau worden behandeld.

Een uitzendbureau stelt mensen ter beschikking.

Een zelfstandig ondernemer stelt zichzelf en zijn expertise beschikbaar voor een opdracht.

Dat onderscheid moet ook in de uitvoering van de Wtta herkenbaar blijven.

Zeker nu de wetgever tegelijkertijd werkt aan een Zelfstandigenwet die juist meer duidelijkheid moet geven over wie aantoonbaar zelfstandig ondernemer is.